

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

DAGNY

TIDNING FÖR
SVENSKA
KVINNORÖRELSEN

UTGIFVEN GENOM FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET AF FÖRENINGEN DAGNY

Nr 3.

Stockholm den 20 Januari 1910.

3:e årg.

Prenumerationspris: 1/4 år . . . kr. 4: 50 1/2 år . . . kr. 2: 50 3/4 " " " 3: 50 3/4 " " " 1: 25 Lösnummer 10 öre. Prenumeration sker såväl i landsorten som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.	Redaktion: Mästersamuelsgatan 51, en tr. Telefoner: Allm. 63 53. Riks- 122 85. Utgifningstid hvarje torsdag.	Redaktör o. ansvarig utgivare: ELLEN KLEMAN. Mottagningstid: kl. 11-12. Sthlm 1910, F. Englund's Boktr.	Expedition och Annonsskontor: Mästersamuelsgatan 51, en tr. Post- och telegrafadress: DAGNY, Stockholm.	Annonsspris: 15 öre per mm. Enkel spaltbredd 50 mm. Marginalannons under texten 15 mm:s höjd per gång 10: — Rabatt: 5 ggr 5 %, 10 ggr 10 %, 20 ggr 20 %, 50 ggr 25 %. Annons bör vara inlämnad senast måndag f. m.
---	--	--	--	--

Centralstyrelsens i L. K. P. R. 7:de årsmöte.

Första dagens förhandlingar och möten.

ha de kommit samman, alla värmda och lifvade af det stora gemensamma intresset, arbetet att föra rösträttsfrågan fram mot en möjligt snar lösning. Att under detta arbete det ena året lagts till det andra utan att målet ännu nåtts har för de för saken arbetande, vid sidan af den naturliga besvikenheten öfver att deras fråga alltjämt skjutes undan, endast haft det med sig, att sambandet dem emellan blifvit starkare, att arbetsintensiteten ökats och att de enskilda medlemmarna själfva vuxit med och under sitt arbete. De båda dagarnas förhandlingar lade detta på ett glädjande sätt i dagen, där fanns icke endast entusiasmen, som bärs af det stora i idéen, där fanns den lugna sega uthålligheten, som icke

För sjunde gången ha medlemmar och suppleanter i L. K. P. R:s centralstyrelsesamlats till årsmöte. Från skilda delar af vårt långa land, längst upp från Norrland och längst söderut från Skåne

släpper taget för de praktiska svårigheterna, för de tusende småförtretligheterna, för den i sig själf så nedslående tidsutdräkten.

Det var Jönköpings F. K. P. R., som detta år utfärdat inbjudan, och där samlades nu 75 mötesdeltagare, ett större antal än något föregående år. Den 10 jan. inleddes mötet i Östra elementarläroverkets samlings sal genom att fröken Adèle Wetterlind, Jönköpingsföreningens vice ordförande, hälsade centralstyrelsens medlemmar välkomna, hvar på Landsföreningens ordförande d:r Lydia Wahlström öppnade mötet, uttryckande sin glädje öfver att lokalföreningarna voro så talrikt representerade.

D:r Wahlström meddelade att ordf. och v. ordf. i V. U., det vill säga hon själf och fröken Signe Bergman, den 4 dec. 1909 erhållit ett samtal med statsministern, hvarvid till honom framstälts en förfrågan om huru det fortskridit med utredningen och huruvida en k. proposition i rösträttsfrågan vore att förvänta vid årets riksdag. Statsministern hade härpå svarat, att han lofvade efterhöra huru långt utredningen fortskridit samt att han hoppades, att den skulle kunna framläggas under riksdagens innevarande treårsperiod. Någon k. proposition i frågan vore icke nu att emotse.

D:r Wahlström påminde därpå om uttalanden från vissa håll, särskildt prof. Clasons, hvilka gingo i riktning att påstå att den kvinnliga rösträttsrörelsen skulle vara i

Promenaddräkter och Kappor

Vår stora mellangener rekommenderas.

Elegant smak! Solidt arbete! Förmånliga priser!

GUSTAF HOLMBLOMS KAPPAFFÄR, NORRMALMSTORG

Dr C. Hansson

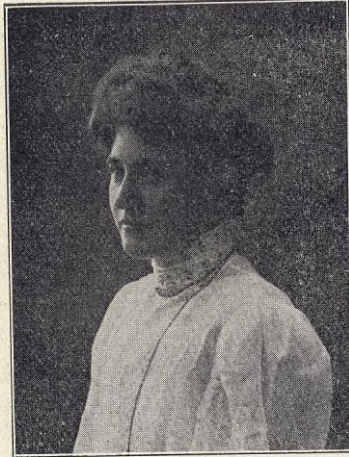
aftynande och på hvilka statsministern hänsyftat. Detta gaf d:r Wahlström anledning till att, ehuru hon väl visste huru stridande detta påstående vore mot verkliga förhållandet, uppmana till ett alltjämt fortsatt intensivt arbete, det vore så mycket nödvändigare nu, att rösträttsrörelsen låte höra af sig, när man på detta sätt sökte komma den till lifs.

Härefter vidtogs en del föreningsförhandlingar. Till centralstyrelsens funktionärer omvaldes: d:r Wahlström, ordf.; fröken Signe Bergman, v. ordf.; fil. kand. Axianne Thorstenson, skattmästare; fru Ezaline Boheman, sekreterare; samt fröken Thorborg Widebeck till vice skattmästare. Till representanter i C. S. A. omvaldes de förutvarande, med undantag af fröken Anna Lindhagen, som undanbedt sig återval och som ersattes med fröken Signe Bergman.

Redogörelse lämnades för antal nybildade lokalföreningar under året, hvilket uppgick till 24; totalsumman nu utgörande 158. Årsberättelserna hade utgått i den stora upplagan af 8,000 ex. Nästa årsmöte beslöt man att förlägga till Stockholm under förutsättning att Stockholms F. K. P. R. vore villig utsända inbjudan. I motsatt fall antogs tacksamt den inbjudan fru Hagen frambar från Uppsalaföreningen.

Framställan hade gjorts från Dagnys redaktion om Landsföreningen skulle vilja ombesörja en rapport angående rösträttsrörelsen i utlandet, som månatligen skulle kunna inflyta i Dagny, och beslöt mötet att uppdraga åt författarinnan fröken Ellen Wester att fullgöra detta uppdrag, hvilket hon godhetsfullt åtog sig. Meddelanden om den svenska rösträttsrörelsen kommer af V. U:s sekreterare, fru Boheman, att lämnas det internationella rösträttsorganet Jus Suffragii, och meddelanden till franska, engelska och tyska tidningar lämnas af fröken Elin Vägner och fröken N. Kohnberger.

Mötets första föredrag hölls därpå af fröken Signe Wollter, Trollhättan, som framhöll några synpunkter angående möjligheten att anordna instruktionskurser i landsorten. Öfverallt mötte samma hinder, brist på pengar och bristande upplysning. Talarinnan ansåg att föreläsare måste anskaffas, som mot fritt vivre och fria resor ville uppehålla instruktionskurserna. Afgiften för deltagarna borde sättas så lågt som möjligt. Dessa kurser skulle blifva blänkfyror, som ledde landsbygdens kvinnor framåt.

Fröken E. OLSSON.
Ombud i Centralstyrelsen för Jönköping.

Frih. ELLEN LILLIECREUTZ.
Centralstyrelsesuppleant för Jönköping.

Fru Frigga Carlberg, Göteborg, utredde med några originella synpunkter frågan om hvad som bör göras för att underlätta bildandet af nya rösträttsföreningar. Man bör begagna pressen för att väcka intresset. Först i Dagny och sedan i öfriga tidningar kunde exempelvis en notis införas så lydande: i alla Sveriges städer finnas nu kvinnliga

rösträttsföreningar utom i — — — och så skulle dessa uppräknas samt därpå en uppmaning följa, att om någon för saken intresserad funnes i dessa städer, skulle de vända sig till V. U. eller ordf. i länsförbundet.

En enkel handledning i ordförandeskap borde utarbetas, ofta är det svårt att bilda en förening, emedan ingen vågar åtaga sig att fungera såsom ordförande. Mötet uppdrog åt V. U.

att skrida i författning härmed.

Under därpå följande diskussion framhölls lämpligheten att på mindre orter bilda filialer af närmaste F. K. P. R. Dessa skulle då ej behöfva tyngas af svårigheten att skaffa lämpliga styrelsefunktionärer. Dessutom betonades önskvärdheten af att föreningar bildades i återstående städer, i stället för i mindre samhällen på själfva landsbygden, där det är svårare att sammanhålla det hela.

Nästa föredrag hölls af fröken Elin Pålman, Gnesta, som berörde frågan om lämpligheten af att upptaga manliga medlemmar i F. K. P. R., hvarvid hon framhöll att detta borde göras. Vi tro på en framtid, då samhällets angelägenheter handläggas af män och kvinnor gemensamt, hvarför ej taga dem med nu i vårt arbete just för detta måls ernående?

Fru Hagen ansåg önskvärdt att männen skulle ingå som *stödjande* medlemmar, ej ha rätt att närvara på enskilda möten, men hjälpa till vid offentliga sådana samt i öfrigt stödja saken utåt.

Hon ansåg att männen flerstädes visat stort intresse för bildandet af kvinnliga rösträttsföreningar. Under den följande diskussionen uttalade flera representanter för lokalföreningar, där män redan äga medlemskap, sin belåtenhet med samarbetet, och äfven uttalades den åsikten, att på landsbygden vore det en ren nödvändighet, kvinnorna äro där ännu ovana vid föreningsarbete. I motsats mot detta framhölls att rösträttsföreningarna skola representera *kvinnorna*, kommo männen med skulle ju karaktären af en speciell kvinnorepresentation gå förlorad, och det hade visat sig, att kvinnorna skötte sig utmärkt utan männen. Bättre vore om kvinnorna gingo in i *männens* föreningar

Fröken ADÉLE WETTERLIND.
V. ordf. i Jönköpings F. K. P. R.

än motsatsen. En *manlig* organisation för den kvinnliga rösträtten vore för öfrigt i hög grad önskelig, och tecken tyda på att en sådan kommer till stånd; vid sidan af denna borde männen ingå som stödande medlemmar i vår egen.

Diskussionen utmynnade i en uppmaning att flitigt sprida rösträttslitteratur såsom ett kraftigt propagandamedel i både det ena och det andra afseendet. Det beslöts, att centralstyrelsen skulle söka förmå en person i hvarje förening att särskildt åtaga sig att rekvirera litteratur och sprida den.

Förmiddagens förhandlingar, som pågått från kl. 10 till 4 endast med ett kort afbrott för intagande af lunch, voro härmed avslutade. En gemensam middag intogs i Stora Hotellets festvåning, hvarpå man åter förfogade sig till förmiddagens möteslokal, där det halfensilda mötet tog sin början med afsjungandet af Svenska Kvinnors Medborgarsång. Fru C. Benedicks-Bruce, Visby, inledde därefter en från förmiddagen framskjuten diskussion angående sättet att få till stånd en kraftigare propaganda på landsbygden, hvarvid hon betonade nödvändigheten af att söka komma in öfver allt, få alla personer med, intressera alla kvinnor, telegrafister, telefonister, bodbiträden, söka samarbeta med olika föreningar, syföreningar, nykterhets-sällskap, söka få kort och broschyrer utlagda hos landt-handlarna, m. m.

Efter en kortare diskussion följde så fröken E. Wahlkvists, Sundsvall, föredrag om hvad som kan göras för att ej nya, viktiga socialpolitiska frågor skola skjutas undan vår rösträttsfråga. Talarinnan påpekade huru ständigt andra frågor ansetts viktigare än vår. Kvinnorna kunna godt vänta, heter det. Finnes det då ej sammanhang med vår fråga och tidens andra frågor, bör den ej tagas med just därför att den sammanhänger med dem alla? Tanken på att exempelvis frågan om yrkesinspektion, alkohol- och egnahemsfrågorna, skolreformer skulle utgöra hinder för lösningen af vår rösträttsfråga är helt enkelt upprörande. Det ligger emellertid på oss att söka förebygga detta. Vi måste skaffa oss grundligt vetande i dessa frågor, och vi skola på dem lägga våra kvinno-synpunkter, hvilka genom sin karaktär af mera allmänmänskliga än mannens som alltför ofta äro blott peningsynpunkter, blifva af djupaste betydelse. Vi skola taga del i det sociala arbetet, och från detta och de socialpolitiska frågorna skola vi så åter knyta männens intresse fast till vår fråga. F. K. P. R. skall vara förknippadt med alla goda sträfvanen, med allt det bästa, som rör sig i tiden.

Sedan den korta diskussion som följde på detta föredrag avslutats, framlade fru A. Wicksell, Lund, sin konsekvent utdragna tolkning af de nya kommunallagarna med afseende på de gifta kvinnornas beskattnings- och därmed sammanhängande kommunala rösträtt. För det låtom oss säga hittills förbisedda — i hvilket fall som helst icke offentligt omdebatterade, öfverraskande privilegierandet af den gifta kvinnan framför den ogifta, själförsörjande kvinnan och framför alla män, så tillvida att hon kan erhålla egen debetsedel och därmed följande kommunal rösträtt äfven om hennes inkomst icke öfverstiger 10

kr., redogöres på annat ställe i dagens nummer af fru Wicksell själf. Mötet beslöt att Landsföreningen skulle såsom flygblad trycka den i Dagny influtna redogörelsen, hvilken skulle komma att utgöra en kraftig maning till de arbetande gifta kvinnorna med låg inkomst att själfdeklarerera och därmed skaffa sig den rösträtt, som nu i största utsträckning kommer dem till del. Ty i själfva verket innebär den nya kommunallagen, att så godt som hvarje gift kvinna genom hopslagning af sin inkomst med mannens kan komma öfver det skattefria afdraget och såmedelst erhålla sin egen debetsedel, ty den låga inkomsten af 10 kr. kan ju hvem som helst uppnå.

Fru Wicksell hyllades med ihållande applåder för de klart framlagda konsekvenserna af de nya kommunalförordningarna.

Aftonens sista föredrag hölls af fröken E. Olsson, Jönköping, som framlade några riktlinjer för de blifvande kvinnliga stadsfullmäktiges arbete. Yrkeskolor för gossar och flickor, inrättandet af skolbad, skolornas praktiska omläggning vore allt uppgifter, som kvinnorna särskildt borde taga hand om.

I samband med detta föredrag omnämndes de i Stockholm och Göteborg på initiativ af F. K. P. R. anordnade kurserna i kommunalkunskap.

Härmed voro dagens möten och förhandlingar afslutade. Det utförligare referat vi önska meddela äfven af tisdagens möte kan på grund af utrymmesskäl icke inflyta i veckans nummer af Dagny. Vi återkomma således därmed i nästa nummer.

Dagens om ock intressanta så dock ganska ansträngande förhandlingar hindrade emellertid icke de närvarande gästerna att njuta af den trefnad och det behag som de älskvärda värdinnorna, medlemmarna af Jönköpingsföreningens styrelse, från första ögonblicket bredde öfver den sällskapliga samvaron på de korta mellanstunderna. En glad och otvungen sällskaplighet, som gaf sitt utbyte.

Ellen Kleman.

Man och kvinna ha där (i kväkaresamfundet) lika rättigheter och utöfva dem lika. Men de ha därunder blifvit trogna sina naturer, hon mera vänd inåt hemmet, han mera utåt samhället. Kvinnorna ha förblifvit lika kvinnliga, men blifvit därjämte mera betydande till karaktär. Förhållandet könen emellan visar sig vara orubbadt i hvad det hade bäst, men bättre, högre i hvad det hade sämst. »Det heliga experimentet» visar sig härutinnan ha fullkomligt lyckats och borde föranleda till ett än mera stort experiment.

Fredrika Bremer (»Hemmen i den nya världen.»)

De gifta kvinnorna och de ny kommunallagarna.

Den 1:sta jan. d. å. ha de nya kommunallagarna trätt i kraft. Som vi alla veta, är det ganska genomgripande förändringar, som med dem vunnit inpass i vårt offentliga lif; och i den allmänna frikostigheten ha också kvinnorna fått sitt lilla ben, egentligen tre små ben.

Det viktigaste af dessa är naturligtvis de kommunalt röstberättigade kvinnornas valbarhet till alla kommunala förtroendeuppdrag utom till landstingsmän, dessutom kan landstingsvalens öfvergång till att bli direkta såväl för män som nästan ännu mera för kvinnorna, hvilka ju i allmänhet ha små röstetal, faktiskt och praktiskt räknas såsom en ren rösträttsutvidgning; slutligen ha de gifta kvinnorna genom 1908 års ändring i bevillningsförordningen fått lagstadgad rätt till egen debetsedel för sådan inkomst, som de själva äga råda öfver, och därmed äfven kommunal rösträtt och valbarhet. Det jag nu här skall säga ett par ord om är, hur detta sista lilla ben skall kunna riktigt konstförståndigt afnagas.

Innan vi öfvergå till gnagandet, skall jag emellertid be att få i all korthet påminna om dessa lagars tillkomst. Själva kommunallagarna voro ju som bekant ministären Lindmans lockbete för att få igenom den proportionella politiska rösträttsreformen. Då detta förslag i sammanhang med rösträttsförslaget framlades, insåg ögonblickligen liberala samlingspartiet, att äfven de måste bjuda på ett kommunalt reformprogram, ifall de skulle kunna konkurrera; men som de icke då tordes laga steget helt ut och motionera om allmän och lika rösträtt jämväl i kommunen — detta gjorde socialdemokraterna — så hade de i hastigheten ingen annan möjlighet än att i hufvudsak knäsaätta det Lindmanska förslaget, nödtorftigen demokratiseradt och uppsnyggadt genom förslag om att hvarje kommunalt röstberättigad utom sina graderade röster skulle erhålla en personlig tilläggsröst. Som vi alla veta segrade ju det Lindmanska förslaget öfver hela linjen, och den personliga tilläggsrösten förföll.

Detta var 1907. Som man nu med visshet kunde förutse, att från och med 1910 kvinnornas kommunala valbarhet skulle vara ett faktum, ansåg L. K. P. R:s årsmöte 1908, att något borde göras för att få denna valbarhet att omfatta äfven de gifta kvinnorna, hvilka hittills stått utan möjlighet att förvärfa sig kommunal rösträtt. Man visste visserligen att regeringen för 1908 års riksdag skulle framlägga förslag om egen debetsedel för gift kvinna enligt riksdagens skrifvelse år 1904 och hr Staaffs flera gånger upprepade motion, men man visste ännu icke hur regeringens förslag skulle komma att formuleras och antog i alla händelser att det endast skulle komma att omfatta ett litet fåtal gifta kvinnor. Årsmötet beslöt därför att genom hr Staaff vända sig till liberala samlingspartiet med en anmodan att väcka sådan motion, att hvarje gift kvinna, hvilkens man var kommunalt röstberättigad, också måtte erhålla kommunal rösträtt. Liberala samlingspartiet lofvade med stor beredvillighet att göra detta, och som naturligt var, återupptog det härvidlag sin gamla tanke på en personlig tilläggsröst och föreslog att hvarje gift kvinna, hvilkens man var kommunalt röstberättigad och som icke själf hade egen debetsedel, skulle erhålla en röst i kommunens angelägenheter. Detta afslogs emellertid af riksdagen med den motivering, att detta i likhet med lib. samlingspartiets motion af 1907 skulle vara liktydigt med införandet af en alldeles ny princip, personligsprincipen, vid sidan af förmögenhetsprincipen.

Däremot antogs regeringspropositionen om att gift kvinna, som hade inkomst, öfver hvilken hon ägde att själf råda, också skulle särskildt för sig taxeras. Regeringspropositionen hade emellertid fått en annan form, än den allmänheten hade tänkt sig. Man hade utgått ifrån som en själfklar sak, att de gifta kvinnornas rösträtt på samma sätt som männens och de ogifta kvinnornas skulle grundas på en minimiinkomst af 500 kr.; för att så skulle kunna ske måste emellertid hustruns taxering försiggå alldeles oberoende af mannens, och detta skulle igen leda till att denna de gifta kvinnornas rösträttsreform jämväl kom att medföra en skattelindring för de små inkomsterna, i det att på detta sätt en familj, där såväl man som hustru vore skattepliktiga, hvar och en för sig skulle komma i åtnjutande af det bevillningsfria afdraget.

Detta var emellertid ingalunda regeringens mening. Både statskassan och de kommunala kassorna ledo ju af en permanent penningebrist, och finansministern hade — och har — all möda att leta fram nya skattekällor, var därför alls icke sinnad att medge någon skattelindring. Regeringen föreslog därför i stället en sådan lydelse af bev. förordn. § 11, att skatterna för ett gift par skulle komma att beräknas alldeles på samma sätt som förut, så att hustruns särskilda taxering icke skulle medföra någon som helst ändring vare sig med afseende på det bevillningsfria afdraget för de små inkomsterna eller på progressionen för de större. Med den lydelse § 11 fick i regeringsförslaget, hvilket också blef riksdagens beslut, försiggår nu skatteberäkningen på följande sätt: om hustrun har inkomst, för hvilken hon skall särskildt för sig taxeras, skall denna inkomst sammanräknas med mannens inkomst; från detta sammanräknade belopp subtraheras sedan det bevillningsfria afdraget, hvarefter återstår makarnas gemensamma beskattningsbara inkomst. Denna skall nu slås ut på båda makarna i samma förhållande, i hvilket hvarderas enskilda verkliga inkomst står till den sammanräknade inkomsten, hvarefter skatter för hvardera delen beräknas på vanligt sätt.

Hela denna ändring hade tillkommit i den uttryckliga afsikten att skaffa dessa gifta kvinnor kommunal rösträtt och valbarhet, men i och med det att statsmakterna på detta sätt såverade statens och kommunernas inkomster, kommo de med nödvändighet att offra den gamla principen om en minimiinkomst på 500 kr. som grundval för den kommunala rösträtten. Till sammans måste man och hustru fortfarande ha 500 kronors inkomst för att kunna bli kommunalt röstberättigade, men hvar och en af dem behöfver ingalunda att ha detta. Ja den ena af dem — i praxis naturligtvis nästan alltid hustrun — kan härvidlag reda sig med synnerligen litet; med den lydelse bev. förordn:s § 11 nu har, kan nämligen en gift kvinna, förutsatt att hennes och hennes mans sammanräknade inkomst uppgår till minst 500 kr., tilltvinga sig egen debetsedel och därmed kommunal rösträtt och valbarhet på en inkomst som praktiskt taget kan vara hur liten som helst — låt oss säga exempelvis 10 kr., ja i de fall, då mannens inkomst är öfver 1,800 kr. och hela inkomsten sålunda beskattningsbar till och med på en enda krona. Enligt kommunallagarna skall nämligen röstvärdet beräknas så, att hvar och en tillägges en röst för hvarje på börjadt belopp af 100 kr. beskattningsbar inkomst upp till 1,000 kr. på landet och 2,000 kr. i stad, hvarefter man får en ny röst för hvarje på börjadt belopp af 500 kr. En kronas beskattningsbar inkomst med en kronoskatt på ett öre och en kommunalskatt på

4-5-6-7-8 öre efter de lokala omständigheterna ger sin innehafvare en röst och därmed valbarhet.

Härtill kommer emellertid ännu en omständighet, som icke är utan betydelse, och som dessutom är lika lustig som den är öfverraskande och som den såvidt jag kan se, varit afsedd. Det visar sig nämligen att i en hel del fall kommer hustrun att få sin ena röst eller en af sina röster, ifall hon har flera — såsom ett rent plus utan att mannen därför blir af med någon af de röster han skulle ha erhållit, ifall han själf ensamt taxerats för hela den sammanräknade inkomsten — m. a. o. vi ha här i verkligheten den personliga tilläggsröst, som liberala samlingspartiet motionerade om för de gifta kvinnornas del, men som riksdagen afslog. När man läser riksdagsdebatten angående denna motion och jämför den med debatten angående den egna debetsedeln, är det svårt att värja sig för den tanken, att statsmakterna, då de antogo den senare propositionen i regeringens formulering, icke hade någon som helst aning om detta förhållande, och ingenting visar väl bättre än tillvaron af denna alldeles ofärdiga tilläggsröst hur rätt hr Staaif i själfva verket hade, då han i riksdagen framhöll att äfven liberala samlingspartiets motion i verkligheten vore byggd på förmögenhetsprincipen och icke på personlighetsprincipen.

Vi skola nu ta en del sifferexempel för att belysa allt detta. Jag vill endast förutskicka att jag härvidlag endast för bekvämlighets skull håller mig på lagens allmänna grundval af ett skattefritt minimum på 500 kr. och ett bevillningsfritt afdrag på 450 resp. 300 kr. utan att bry mig om dess medgifvande att under vissa omständigheter höja samtliga dessa belopp med 200 kr., alltså det större bevillningsfria afdraget upp till 650 kr. På de orter, där man begagnat sig af denna möjlighet, får man alltså laborera med något andra siffror, men någon principiell skillnad i beräkningen gör det icke. Vi börja med ett exempel, där jämväl ifall 500 kronors inkomst bibehållits som nödvändigt vilkor för rösträtten, båda skulle ha erhållit sådana, och låta mannen förtjäna 800 kr. och hustrun 500 kr. Den sammanräknade inkomsten blir följaktligen 1,300 kr.; subtraherar man nu det bevillningsfria afdraget, som då den samlade inkomsten uppgår till eller öfverstiger 1,200 kr. endast utgör 300 kr., så återstår såsom makarnas samlade beskattningsbara inkomst 1,000 kr., af dessa 1,000 kr. komma nu på mans del 8/13-delar och på hustruns 5/13-delar eller respektive kr. 615:40 och kr. 384:60, hvarmed följer ett röstetal af för mannen 7 röster och för hustrun 4. Sätta vi upp detta tabellariskt få vi nedanstående tablå och behöfva sedan vid de följande exemplen endast insätta nya siffror, själfva beräkningen kan hvar och en göra för sig själf.

	Verklig ink. Kr.	Sammanräknad inkomst. Kr.	Beskattningsbar inkomst. Kr.	Fördelning. Kr.	Bevill- ning. Kr.	Rös- total
M.	800	} 1300	} 1000	$\frac{8}{13} = 615,40$	6,15	7
H.	500			$\frac{5}{13} = 384,60$	3,85	4

Om vi nu ta det extremaste fall, som kan förekomma med det vanliga bevillningsfria afdraget och låta mannen ha 490, hustrun 10 kr., så får motsvarande tablå följande utseende:

	Verklig ink. Kr.	Sammanräknad inkomst. Kr.	Beskattningsbar inkomst. Kr.	Fördelning. Kr.	Bevill- ning. Kr.	Rös- total
M.	490	} 500	} 50	$\frac{49}{50} = 49$	0,49	1
H.	10			$\frac{1}{50} = 1$	0,01	1

Låta vi mannen rycka upp sig litet högre på inkomstskalan och behålla hustrun vid hennes 10 kr. så få vi t. ex.:

	Verklig ink. Kr.	Sammanräknad inkomst. Kr.	Beskattningsbar inkomst. Kr.	Fördelning. Kr.	Bevill- ning. Kr.	Rös- total
M.	750	} 760	} 310	$\frac{75}{76} = 300$	3,06	4
H.	10			$\frac{1}{76} = 4$	4	1

Af detta sista exempel se vi att ju högre mannens inkomster stiga, dess mindre behöfver hustrun för att skaffa sig endast en röst; i detta fall skulle hon kunnat nöja sig med en verklig inkomst på endast 6 kr. och detta fortgår alltjämt, tills mannens inkomster blifvit 1,800 kr. eller däröfver, då såsom redan omtalats, hustrun för att förvärfa sin enda röst endast behöfver förtjäna en enda krona.

I samtliga här gifna exempel kommer nu den personliga tilläggsrösten till synes. Vid det första skulle mannen, om han ensamt förtjänat 1,300 kr., alltså haft en beskattningsbar inkomst på 1,000 kr., fått endast 10 röster; nu få de tillsammans 11. I det andra exemplet springer ju förhållandet i ögonen genast: mannen skulle på 50 kr. beskattningsbar inkomst fått 1 röst; nu få de hvar sin; i det sista skulle mannen ensam fått 4 röster, nu få de tillsammans 5.

Det förhåller sig nu icke så, som man vid första ögonkastet kunde vara frestad att tro, att denna extra röst endast förekommer vid några få gränfall. Den förekommer i verkligheten vid alla inkomstlagen, och det generella villkoret för dess förekomst är, att hustruns del af den beskattningsbara inkomsten skall vara mindre än det antal kronor som öfverskjuta den samlade beskattningsbara inkomstens he' a hundratal, eller också detta mindre "ökadt med något jämt hundratal" kronor m. a. o. om den samlade beskattningsbara inkomsten är exempelvis 700 + X kr. så måste hustruns del därpå för att hon skall få en extra röst vara mindre än X kr., då mannen alltså får 8 röster och hon en; eller, om vi kalla detta "mindre än X" för Y, så kan hennes inkomst vara 100 + Y, då mannens röstetal reduceras till 7 röster, men hennes blir 2 o. s. v. Med litet knepighet torde själfdeklarationen vid alla inkomstlagen kunna ordnas så, att denna tilläggsröst kan vinnas, utan att man behöfver bedraga stat eller kommun på ett enda öre i skatt.

Det är lätt att se de omedelbara konsekvenserna af allt detta. För det första kan numera hvarenda gift kvinna, som öfverhufvud gitter det, skaffa sig kommunal rösträtt; härtill behöfves ej annat eller mera än att hon t. ex. skaffar sig en sparbanksbok på eget namn på 300 kr. eller gör följande aftal med en annan rösträttsintresserad gift kvinna: vill du fälla några dussin handdukar åt mig så skall du få 10 kr.; om jag så gör något motsvarande arbete åt dig, så får du ge mig 10 kr. — de ha därmed hvar för sig på fullt hederligt sätt förtjänat behöfver bedraga stat eller kommun på ett enda öre i skatt.

Må man icke säga, att detta är något slags kringgående af lagen, något slags luredrejeri för att begagna St. Dagblads uttryck. Det är lagen helt enkelt, och lika litet som det strider mot lagens bokstaf, strider det mot dess andemening, som ju var den att i största möjliga utsträckning skaffa de gifta kvinnorna kommunal rösträtt. Det ligger i alla händelser mycket mindre luredrejeri häri än i det sätt som de stora inkomsttagarna i det yttersta af dessa dagar ha börjat praktisera, nämligen att med en god vän såsom mellanhand, på sina hustrur transportera fastighet eller kapital med full förvaltningsrätt för henne, för att medelst denna transaktion förvärva åt familjen, om den är rik nog, ända upp till 80 röster. Äfven detta är en fullt laglig åtgärd, men den strider verkligen mot lagens anda, som ju är att hur stor en persons inkomst än blir, han aldrig på denna inkomst skall kunna förvärva mera än 40 röster.

Vidare blir hustruns kommunala rösträtt oberoende af om mannen verkligen betalar sin skatt eller ej. Har hon sin egen debetsedel behörigen kvitterad i hand, så kan ingen magistrat i detta land förvägra henne att rösta med det blygsamma röstetal, som den ger henne.

Sprid

Prenumerera själf och förmå Edra vänner att prenumerera.

Dagny!

För att hon skall komma i åtnjutande af kommunal rösträtt måste hon emellertid själfdeklarera. Ingen kan begära att taxeringsmyndigheterna af sig själfva skola kunna hålla reda på alla dessa småinkomster; hon måste alltså själf upplysa myndigheterna härom. Skyldig att själfdeklarera är ingen förrän han eller hon har en inkomst af 1,000 kr., men berättigad att själfdeklarera är hvar och en som har någon inkomst alls. De som vilja begagna sig af denna möjlighet, böra alltså taga reda på dels ortens bevillningsfria afdrag dels äfven, ifall jämväl mannen deklarerar, huruvida de böra deklarerar på samma papper, hvilket då måste undertecknas af båda, eller på hvar sin blankett; båda sätten lära praktiseras. Genom att vända sig till bevillningsberedningens ordf. får man alltid reda på dessa saker.

Det säger sig själf att de kvinnliga rösträttsföreningarna hvar och en på sin ort böra agitera för att så många gifta kvinnor som möjligt göra sig kommunalt röstberättigade. Det lämpar sig då bäst att föreningen tar reda på alla former och hjälper de enskilda personerna. De som redan förra året haft en aldrig så liten inkomst — helst af eget arbete — böra redan i år insända sin själfdeklaration; de bli där genom röstberättigade och valbara till höstens stadsfullmäktigeval; de åter, som i fjol ingen inkomst förvärfvat, böra sörja för att under detta år skaffa sig sparbanksbok eller en liten arbetsinkomst, som de nästa år kunna deklarerar för.

Om vi icke år 1908 läst lagbesluten med föreställningen om de 500 kr. som nödvändigt villkor för rösträtten såsom skyggglappar för ögonen, så kunde vi nu redan haft nästa tvåårsarbete gjordt för att utnyttja dessa möjligheter; det är förargligt behöfva tillstå för sig själf, att man varit dum och icke sett upp; men å andra sidan tycker jag också, att vi kunde begära af våra vänner inom riksdagen, hvilka till äfventyrs varit medvetna om den möjlighet lagen nu ger hvarje gift kvinna att bli kommunalt röstberättigad, att de genast skulle gjort oss uppmärksamma på detta förhållande. Vi kunde då lagt allt vårt arbete på att skaffa rösträtt åt flertalet gifta kvinnor redan under 1909, så att de kunde ha deltagit i detta års landstingsmannaval, hvilka ju skola äga rum öfver hela linjen, ett till alle som alltså aldrig återkommer. För oss utgöra landstingsvalen den enda möjlighet vi ha att utöfva något som helst politiskt inflytande; det skulle därför för oss varit ytterst värdefullt, om vi i god tid kunnat bereda oss på att redan i år kasta in en stor styrka vid dessa val. Som det nu är, få vi nöja oss med att af all kraft arbeta på att få med så många som möjligt till stadsfullmäktigevalen i höst — äfven detta kan tyvärr icke bli så många — och framför allt på att till nästa landstingsval kunna möta fullt rustade. Må därför hvarje gift kvinna under detta år skaffa sig en aldrig så liten själfständig inkomst och hålla sig beredd att till 1912 kunna med sin röst bidraga till den omändring af Första kammarens sammansättning som är nödvändig, i verkligheten ur alla politiska partiers synpunkt.

Anna Wicksell.

Hur har den modärna kvinnan tänkts?

I ett föredrag öfver detta ämne hållet på ett möte anordnat af Stockholms socialdemokratiska klubbar förliden vecka gaf fröken Anna Lindhagen ett uttömmande svar å den af friherrinnan Annie Åkerhielm i hennes ar-

tiklar i Stockholms Dagblad uppställda frågan: Finnes den nya kvinnan och hvar?

Den modärna kvinnan karakteriserades af fröken Lindhagen såsom den kvinna, hvilken intager en medveten ställning till tidsrörelserna och häfdar kvinnans rätt till själfständig utveckling såväl i arbetet utåt som i förhållandet mellan man och kvinna i inbördes samlif och till barnen. Hennes sträfvan går så att säga på två linjer: hon kämpar för rätt till arbete och likställighet med mannen i arbetet och i medborgerligt afseende samt söker en djupare uppfattning af det erotiska problemet och erkännande af sin personlighet äfven på detta område. Fröken Lindhagen påvisade huru friherrinnan Åkerhielm gått ut från en felaktig uppfattning, då hon gjorde Nora till gammalfeminismens stora typ och sedan sökte det gammalfeministiska idealet, som ju var från kärlekslivet frigjordt, blott i den erotiska litteraturen.

I motsats till friherrinnan Åkerhielm visades huru den modärna kvinnan finnes, skiftande som i lifvet, företrädd i litteraturen. Vi finna henne hos nykvinnoskaparen Ellen Key i hennes verk, i Victoria Benedictsons Selma i "Pengar", i Anne-Charlotte Lefflers noveller, i Söderbergs Gertrud, i Elin Wagners "Norrtullsligan," i Frida Steenhoffs "Lejonets unge", i "Eyvor" i Melsteds "Damen utan nåd", samt äfven i utlands litteratur. I en del af dessa är den nya kvinnan färdigbildad, i andra framträder hos kvinnotyperna drag af den nya kvinnan, de bära hennes särmerken, äro medvetna sanningssökare. Den mera gammalfeministiska typen möta vi i Gunvor Torsdotter till Härö och Anna Maria Roos' Elsie von Tharow. I den egentliga skönlitteraturen se vi hufvudsakligen den modärna kvinnan skildrad i förhållande till de erotiska problemen, men detta är naturligt, då denna i alla tider mest sysslat med dessa frågor.

Den utåt arbetande kvinnan finna vi hufvudsakligen blott i den egentliga kvinnorörelselitteraturen. Där är Hertha en sådan typ. Vidare förekommer hon i arbeten af Lydia Wahlström, Ellen Key och amerikanskan Charlotte Perkins — Gilman, som särskildt sysselsätter sig med huru problemet att på en gång arbeta utåt och i hemmet skall lösas, ett problem, som äfven Ellen Key behandlar, men som hon ser betydligt mer skeptiskt.

Konflikten mellan vetenskap och kärlek hos den modärna kvinnan upplefdes af Sonja Kovalewski och skildras i Anne-Charlotte Lefflers biografi öfver henne samt äfven af Johan Bojer i "Teodora". Som en skildring af den modärna kvinnan betecknades äfven Victoria Benedictsons bref.

Det intressanta föredraget, som belystes genom talrika litteraturcitat gaf övertygande bevis för att den nya kvinnan finnes ej blott i lifvet utan äfven är väl representerad såväl i den svenska som utländska litteraturen.

M. S. v. H.

Många finnas

som nog skulle prenumerera på Dagny blott de komme sig för därmed. *Rekvirera en kupongbok* och tag upp prenumeration för dessa alla, som annars ej komma sig för. Hundratals kvinnor skulle på så sätt kunna väckas till intresse för kvinnorörelsen.

John Landquist: Ellen Key.

John Landquists essay öfver Ellen Key är mera en subjektiv hyllning åt henne som författarpersonlighet och människa än en teckning af hennes skriftställarskap och idéer. Till afsikten är den väl äfven det senare. Men det sätt hvarpå totalbilden är sammanfattad, är uttryck för en subjektiv uppfattning, som obekymradt utelämnar väsentliga moment hos bildens föremål så väl som i den bakgrund, mot hvilken den framställes. Mellan h a f v a n d e t mellan Ellen Key och dem som hon bekämpat — eller som bekämpat eller kritiserat hennes författarverksamhet — framstår i Landquists bok därför på ett nästan alltigenom skeft sätt.

Med entusiasm framställer, analyserar och värdesätter författaren särskildt Ellen Keys psykologiska och estetiska insats på erotikens område. Han ignorerar nämligen för det första fullständigt de ödesdigra yttringar af samförstånd med en från naturalism, som här och där framträda som fläckar och skuggor i Ellen Keys erotiska lära, vanställande särskildt Lifslinjer I, ehuru det kärleksideal, som hon annorstädes — t. ex. i teckningen af Robert Browning och Elisabeth Barrett — återgifvit med en så strålande och betagande glans, är både etiskt och logiskt oförenligt med naturalismen. Därjämte supplerar och korregerar författaren med lätt hand men i grundväsentliga punkter hennes kärlekslära. Så framställer han karaktärens, viljelifvets betydelse, trohetskraftvets psykologiska nödvändighet o. s. v. De för hvilka denna af Landquist framställda kärlekslära "flämtar rödt som 'osedlighet'", torde icke vara många.

Såsom bild af Ellen Keys erotiska etik är framställningen sålunda icke alldeles tillförlitlig. Författaren målar den i idel ljus. I viktiga fall har han blick för de svaga punkter, mot hvilka kritiken riktat angrepp, men då upphjälper och underbygger han dem med så varsam hand, att det knappt märkes. Om detta onekligen innebär en orättvisa mot de människor, som icke ställt sig under Ellen Keys banér, så bör det å andra sidan erkännas, att Ellen Keys positiva insats framstår ojämförligt mycket riktigare genom Landquist retuschering än i de karikatyrer, på hvilka man varit blott alltför frikostig. Äfven de, som alls icke velat karikera, endast med ärlig logik och etik kritisera, ha i regeln oafsiktligt snedvridit bilden af denna hennes insats genom att behandla den som ett system af redan före hennes verksamhet färdiga kategorier. Sannare, vackrare och visare hade det varit att tacka henne för de stora nya eller nypräglade psykologiska värden, som hon brakt i omlopp, såsom för en innehållsrik och betydelsefull psykologisk nyskapelse.

Detta gör John Landquist. Han ser i hennes "lyriskt etiska kärlekslära" dels "en idé, som människorna svagt eller klart förnimma, men som deras väsen i de flesta fall är för grundt och trångt att rymma", dels "ett individuellt konstverk och ett psykologiskt monument öfver Ellen Key själf."

Samman med denna uppskattning af hvad Ellen Key som personlighet och författare gifvit går en träffande kritik af den på rent litterär konventionalism och fördom hvilande njugghet, med hvilken man här i Sverige så länge bemötte hennes produktion. Man har, säger Landquist, ej insett, "att äfven den psykologiska och moraliska analysen och intiutionen kunna vara en själfständig form för andlig skaparverksamhet, en konstart för sig, om man vill, med en lyrik och en själisk förtätning ingalunda af ringare art än i poesien".

Den skissering af kvinnorörelsen, som författaren ger som bakgrund för Ellen Keys uppträdande, är synnerligen tunnt skematisk. Att han härvid begagnar den gamla välkända schablonen af "emancipationskvinnorna" och deras "manshat", som med någon olikhet i terminologien är commune bonum för "konservativa" och "radikala", säger sig själf.

Förhållandet mellan "emancipationens" rättskraft och "den nya kvinnans" kärlekskraft är både i den allmänna historiska utvecklingen af kvinnorörelsen och i den enskilda kvinnliga personlighetens historia ett helt annat, än Landquist förutsätter. Det är icke ett kvantitativt förhållande: subtraktion af "kvinnosakens öfverdrifter" och addition af något nytt i stället, utan ett organiskt förhållande af tidigare och senare stadium. Det kan icke tänkas omkastadt, såsom det skulle kunna, om det vore fråga om addition och subtraktion.

Det finnes visserligen kvinnor — det kan icke bestri- das ens af den, som aldrig personligen mött någon af dem — hos hvilka det erotiska bryter fram som en reaktion, en kontrast, en delvis negation af deras kamp för själfständighet och handlingsfrihet på andra områden, för hvad man brukat kalla "kvinnans likställighet med mannen". Dessa kvinnor äro söndrade inom sig själfva, emedan deras erotiska kraft förblifvit primitivt, emedan de i andra afseenden utvecklats. Från dem kommer ingen utvidgning af den erotiska horisonten.

Men så gifves det andra kvinnor, sådana som från sin första ungdoms gryning brunnit af hänförelse för kvinnans intellektuella frigörelse och hviikas genom mycken strid, lidande och försakelse vunna själfständiga personliga utveckling slår ut i blom just i medvetandet om att de så lefvat sig fram till ett nytt kärleksideal. Dessa äro nog de som bäst förstå och ha de största förutsättningar att uppskatta det stora och vackra, som Ellen Key gifvit, och det mod, den själfständighet och storsintheit, hon ådagalagt i och genom denna skänk. Den beundrande stab, som nu med hyllning mottager hennes ord — vanligen tyvärr också dem, med hvilka hon på det argaste motsäger sig själf — har ju icke alltid omgifvit henne. Mod, storsintheit och ett lifspatos, som icke skyr offer, har hon i sanning visat, då hon så orädd gått förbi det spöke som är den bundna konventionalismens mest skrämmande: åtlöjets.

Samma behandlingssätt som i fråga om erotiken använder Landquist på Ellen Keys filosofi i det hela: att dels utelämnas det osympatiska och ologiska, dels med största möjliga lenhet substituera bättre material för det hos henne mest ohållbara. I den häpnadsväckande illogik, filosofiska ovederhäftighet och brist på kunskap, med hvilken Ellen Key i Lifslinjer II*) bygger upp sin egen filosofiskt-religiösa lifsåskådning samt under hetsiga stridsrop söker nedrifva den kristna, får man ingen inblick.

Hilma Borelius.

Kvinnornas kurs i Stockholm i kommunalkunskap.

Redan förra veckans Dagny nummer meddelade programmet för den kurs i kommunallagstiftning och det kommunala lifvets funktioner, som ett flertal stockholmska kvinnoföreningar starta i slutet af innevarande månad eller närmare bestämdt onsdagen den 26 januari kl ½ 8 e. m.

Det är gifvetvis ej en händelse att kvinnor anmodas att åhöra föreläsningar i kommunala ämnen och deltaga i fingerade valmöten och stadsfullmäktigeval just vid ingången af år 1910. Det direkta skälet torde ock vara Dagnys läsare väl bekant. Sistlidne nyårsdag trädde de nya lagar i kraft, som genom sitt stadgande om 40-grädig röstska'la öka de mindre inkomsttagarnas och därmed kvinnornas inflytande på de kommunala valens utgång samt genom sin bestämelse om kvinnas kommunala valbarhet ge kvinnorna tillfälle att bli direkt representerade i stadsfullmäktige och kommunalnämnd. Goda grunder föreligga alltså för antagandet, att svenska kvinnor vid de kommunala valen i år komma att i större antal än tillförne strömma till valurnorna.

Inbudarna till ofvannämnda kurs i kommunalkunskap ha räknat på en sådan stegrad lifaktighet, då de velat gå vidare i den riktning, hvarpå samhällsintresserade kvinnor i Sverige redan för år tillbaka inslogo och som karakteriseras af samma nit att förbereda sig till utöfvande af allmänna värf som ihärdighet i att kräfvat fulla medborgerliga rättigheter. Det kommunala intresset är för närvarande stort bland Stockholms kvinnor, därför borgar antalet inbudande föreningar — i själfva verket ej färre än sexton — och det är att hoppas och önska att de kursdeltagare, som i sinom tid komma att samlas i K. F. U. K:s stora sal, skola ge än tydligare bevis för kvinnans stora iver att väl taga vara på sitt ökade inflytande på kommunalstyrelsen.

Afsikten vid kursens planläggning har varit att göra programmet praktiskt och koncentreradt. Så ha för att vinna tid i regeln två föreläsningar sammanförts pr kväll. Stockholms kommunala förvaltning ägnas naturligt nog särskild uppmärksamhet och blir föremål för flere speciella föredrag. Man har emellertid tänkt sig att äfven kvinnor från stadens grannsamhällen komma att deltaga i kursen och med hänsyn härtill skall föredraget om kommunstyrelsen på landet med större utförlighet behandla stadsgandena om köpingar och municipalsamhällen. Redogörelsen för gift kvinnas kommunala rösrätt torde väcka ett ganska betydande intresse just nu, då pressen under den senaste tiden innehållit så många artiklar i detta äm-

ne. I samband med kursen lämnas litteratur, anvisningar och en del broschyrer, och billigare handböcker komma att finnas till salu inom föreläsningsslokalen.

Till sist en upplysning om att seriekort, berättigande till deltagande i kursens samtliga föreläsningar och öfningar, tillhandahållas till ett pris af 3 kr. i Allmänna tidningskontoret, Gustaf Adolfs torg och å Rösträttsbyrån, 6 Lästmakaregatan samt vid ingången. Kanske tarivas också en uppmaning om att i tid försäkra sig om seriekort, ty K. F. U. K:s sal förmår helt visst ej rymma mer än en del af Stockholms och grannsamhällenas kommunalpolitiskt intresserade kvinnor.

A. Th.

Fredrika Bremer-Förbundets stipendieinstitution.

Inom den 15 februari 1910 kunna följande stipendier sökas hos Förbundets stipendienämnd i Stockholm:

- 500 och 400 kr. för medicinska studier;
- 400 kr. för studier i ordnandet af kvinnliga yrkesskolor (Stockholms stads stip.);
- 325 kr. för universitetsstudier (Norrbottens stip.);
- 260 kr. för sjukvårdskurs (Västerbottens stip.);
- 200 kr. för kurs vid fackskola i huslig ekonomi och
- 200 kr. för sjukvårdskurs (Västernorrlands stipendier);
- 200 kr. för kurs vid folkskolelärarinneseminarium (Jämtlands stip.);
- 200 kr. för kurs vid Uppsala fackskola i huslig ekonomi (Värmlands stip.);
- 225 kr. för kurs i trädgårdsskötsel (Västmanlands stip.);
- 260 kr. för kurs vid Falu folkskolelärarinneseminarium (Kopparbergs stip.);
- 400 kr. för kurs vid Uppsala fackskola i huslig ekonomi (Örebro stip.);
- 200 kr. för skolkökslärarinna för vidare utbildning i facket samt
- 200 kr. för sjukvårdskurs (Göteborgs och Bohus stipendier);
- 260 kr. för kurs vid Gymnastiska centralinstitutet (Skaraborgs stip.);
- 200 kr. för utbildning till slöjd'ärlarinna (Älfsborgs stip.);
- 300 kr. för sjukvårdskurs (Södermanlands stip.);
- 200 kr. för kurs vid gymnastiskt institut (Uppsala stip.);
- 200 kr. för kurs vid Högre lärarinneseminariet i Stockholm (Östergötlands stip.);
- 225 kr. för kurs i småbruk och dess binärningar (Gottlands stip.);
- 200 kr. för universitetsstudier (Jönköpings stip.);
- 225 kr. för kurs vid seminarium för utbildning af lärarinnor för elementarskolor (Blekinge stip.);
- 200 kr. för utbildning till skolkökslärarinna (Malmöhus stip.);
- 200 kr. för kurs vid Högre konstindustriella skolan i Stockholm (Kristianstads stip.);

För rätt att söka länsstipendium fordras att vid ansökans insändande vara samt under minst två år omedelbart förut hafva varit mantalsskrifven inom det län, hvarifrån stipendiet sökes.

Närmare upplysningar om stipendierna lämnas af stipendieinstitutionens sekreterare.

Fröken Mathilda Silow.

6 Tegnérlunden, Stockholm.

*) Jämför min recension af Lifslinjer II i Dagny 1906.

Hvar är hon?

Till Eira Hellberg.

I Er första artikel säger Ni: "Hvar i kvinnorörelsen ha vi den kristligt sinnade kvinnan? På det sociala lifvets område träffar man henne så sällan, att man nästan inte träffar henne alls". I sanning en hård dom öfver hela den kvinnliga rösträttsrörelsen, Ni har därmed dömt alla dess bärare såsom okristliga.

I Er senare artikel begär Ni "fakta och siffror" på huru många erkänt kristliga kvinnor, som tillhöra rösträttsföreningar, äro dess talare eller som understödja föreningen. Om Ni anser en sådan folkräkning utförbar och så högst nödvändig, är det bäst att Ni själf föranstaltar den.

Ni erkänner att det finns "en här af goda kvinnor, diakonissor, slumsystrar, fattigvårdare etc.," och Ni fördrar, att dessa skola hafva tid att aktivt deltaga i rösträttsföreningarnas arbete. Begär Ni ej för mycket då? Hava dessa kvinnor ej nog af sin egen arbetsbörd?

Det finnes också en stor skara socialt intresserade kvinnor, som anse nykterhetsarbetets målmedvetna bedrivande såsom ett livsvillkor för svenska folket. Huru mycken hjälp ha de af de s. k. rösträttskvinnorna? Dessa gå i allmänhet ej in i nykterhetsföreningar och understödja saken ej ens genom sitt exempel eller genom sin årsafgift, under det att en stor del af nykterhetskvinnorna äro med i kvinnliga rösträttsföreningar och åtminstone hjälpa till med sina namn och sin afgift.

Jag ger Er rätt i att kristna kvinnor behöfva blifva mera vakna för tidens kraf, men detsamma torde behövas för alla.

Aldrig kallas dock de goda krafterna fram genom hårda domar och sårande beskyllningar. Må vi söka förstå hvarandras speciella arbete och åtminstone indirekt understödja allt godt verk, men låt oss ej heller glömma sanningen af det ordet: "När hvar och en sin syssla sköter, så går oss väl ehvad oss möter."

Emma Wretling.

Ordf. i Hvita Bandet.

Till fröken Eira Hellberg.

Ett varmt tack till Eder som så modigt drager i härad mot den kristna kvinnans likgiltighet och oförstående af de strömningar och rörelser, som med obetvinglig makt draga genom nutiden.

Att hennes "etterlysning" till en viss grad är befogad måste hvar och en erkänna, som med ogrumlad blick och omutlig sanningskärlek ser sig omkring i den värld, som omger honom.

Det finns nog en grupp af kristligt sinnade kvinnor, som helt ta afstånd från alla sociala rörelser och mera allmänmänskliga förhållanden. Jag har sett den sortens kvinnor från min ungdom och möter dem ännu icke så sällan ute i lifvet. Men utom kvinnor af den nyss beskrifna kategorien ha vi nog lyckligtvis äfven en annan sorts kristna kvinnor.

Kvinnor — som på samma gång de äro genomträngda af den djupaste religiositet, af kärlek till "mästaren med den lärda tungan", ingenting högre önska än att — i alla lifvets förhållanden — få vandra "i hans fotspår".

Men — många af dem ha ännu ej fått blicken öppen för att den kvinnliga rösträttsfrågans lösning är ett rättfärdighetskraf — och att på den vägen så mycket

godt en gång bör kunna utträttas för hela vårt samhälle. De mena kanske att vi strida för makten såsom slutmål — icke besinnande att det är i striden mot det onda, det fördärfbringande inom samhället, som vi kvinnor vilja bryta vår lans.

Mot dryckenskap, mot osedlighet, mot förtrampan det af den svagares rätt vilja vi kvinnor ha lagar.

Vi vilja kunskap och upplysning till alla samhällsklasser, teoretiskt som praktiskt.

Vi vilja se en skymt af Guds rike redan här på jorden i rättfärdighet, kärlek och barmhärtighet till alla Guds skapade varelser.

Ja — det är hvad vi vilja.

Skulle nu icke hvarje kristen kvinna kunna vara med i denna sträfvan? — Jo — förvisso — om hon blott förstode dess innebörd och icke hindrades af gamla fördomar och nedärfda föreställningar. Om hon blott ansåge sig som en länk i kedjan, som en outhärlig stridsman i ledet; om icke likgiltigheten förlamade hennes krafter och förhindrade henne från att känna varmt för den tid och det samhälle i hvilket hon lefver! —

Var dock säker om, fröken H., att den kristna kvinnan kommer med den dag hon verkligen förstår Jesu ord i Lukas 12 kap. 54 och följande versar så lydande:

"Och han sade äfven till folket: när I sen ett moln stiga upp i väster, strax sägen I: "det kommer regn", och det sker så.

Och när I sen sunnanvind blåsa, sägen I: "det blifver varmt", och det sker.

I skrymtare, jordens och himmelens utseende förstån I pröfva; hvarför pröfven i då icke denna tiden?

Hvarför dömmen I ock icke af Eder själfva hvad rätt är?"

Er "etterlysning" anser jag emellertid som "ett ord i sinom tid". Må den bland oss, vi som kalla oss och vilja kallas kristna, väcka eftertanke och själfransakan, utan hvilka egenskaper vi sannerligen aldrig kunna uppnå den fullkomlighet i tro och kärlek som Gud väntar af dem som vilja tillhöra honom.

Gefle den 14 januari 1910.

Sigrid Hofrén.

Från allmänheten.

Till Justina P.

Som rubriken "Från allmänheten" torde innebära, att den ene har rätt att komma med varningar lika väl som den andra, anhåller undertecknad om plats för följande.

När jag först läste Justina P:s insändare, flög det genom mitt hufvud att den måste vara ett skämt, en Justina P:s satir öfver Justina P.

Men o nej — den tyckes vid närmare granskning vara fullt allvar.

"När vi, min h u s b o n d e" — ja vi uppfat'a den lilla snärt som ligger i detta ord — "och jag kommo från aftonsången", börjar Justina P., "funno vi ett flygblad instucket under dörrmattan på vår förstubro."

Hvad stod väl på — "En agitation, som man bör se upp med?" Stockholms Dagblad hade, som väl de flesta andra tidningar i riket, innehållit ett porträtt af Ellen Key med anledning af hennes sextioårsdag, och Stock-

holms Dagblads högt betrodda domare i litterära frågor, K. J. hade till porträttet skrivit en liten fin hyllning, med säkerhet ej alls i agitationssyfte.

K. J. är nog ej den nattsvarta "Ellenkeyist" som Justina P. tar henne för, hon är ej alls "Ellenkeyist" därtill är hon för mycket själfständig och utrustad med egen intelligens. Och det föll ej ens undertecknad in, att detta, som nu väckt sådan nästan afundsvärd uppmärksamhet i Småland, hade någonting med kvinnosaken att skaffa.

I samma andetag förebrås Stockholms Dagblad den synden, att det lockat så många prenumeranter bland kristna präster bort från Nya Dagligt Allehanda-Vårt Land.

Undertecknad har växt upp i en prästgård på landet bland årgångar af Vårt Land och mins att de sista tycktes henne bära en förbluffande världslig prägel. Så t. ex. skildrades en gång ett muntert boston-dansparti, som gått af stapeln i Stockholmstrakten på — långfredagen.

Men Justina P. menar, att ingenting bör för kristna präster mäta sig i vådlighet med att Stockholms Dagblad återgifvit Ellen Keys porträtt.

Hon har ej ens läst K. J:s hyllning, men likväl säger hon, att "den mest revolutionerande händelse, som timat i våra dagars kvinnorörelsehistoria" är detta, att en framstående kvinnlig litteraturkritiker som K. J. i tvänne olika tidningar hyllat tvänne litterärt märkliga kvinnor, Ellen Key och Fredrika Bremer.

Hon är dock "en modern kvinna", som erkänner existensberättigande både för hedningar, muhammedaner, Ellen Key och Ellenkeyister. För hennes spanande tanke har det nämligen gått upp, att det måste finnas mörka punkter, på det att hon själf, Justina P. och hennes meningsfränder måtte lysa dess klarare.

Men ett omätligt svalg måste det finnas mellan dem som gratulera Ellen Key och Fredrika Bremer, strängt numrerade skola människorna vara, och skarpt måste det varnas för Stockholms Dagblad och K. J.

Är detta något, som skall föra kvinnosaken framåt? Undertecknad tror det icke och skulle snarare känna lust att varna för en Justina P.

Och om Fredrika Bremer, hon, af hvilken dessa ord finnas citerade i samma nummer af Dagny som innehåller Justina P:s inlägg: Lif, lif! är det icke hjärtat i allt? Kvinnan är framför allt lif, eld, entusiasm — om Fredrika Bremer kunde lyfta sitt huvud, skulle hon kanske till Justina P:s oändliga häpnad räcka sin hand åt Ellen Key — äfven om det vore en motståndares handslag.

G. S—m.

Notiser.

Landstingsmannavalet. Vid det stora frisinnade mötet i Tierp söndagen den 16 januari höll riksdagsmannen, professor Nils Edén inledningsöredraget, hvarvid han bl. a. yttrade: ha vi skäl att, om vi ha utsikt därtill, söka inverka på Första kammarens sammansättning? Att vi ha detta, visar en översikt af hvad Första kammaren är och i många år varit. Den har nämligen slagit ihjäl, försenat och vridit på sned de flesta berättigade reformkraf, som framställts af folkets representanter i Andra kammaren.

Som bevis härför anförde talaren huru Första kammaren behandlat den kvinnliga rösträttsfrågan, då den afslagit icke blott den allmänna rösträtten för kvinnor utan äfven förslag om partiell rösträtt.

Efter föredragets slut bildades en frisinnad valkommitté för Örbyhus valkrets, och i denna kommitté inval-

des tvänne kvinnor: ordf. i Skutskärs F. K. P. R. folkskollärarinnan Adolfina Eriksson och ordf. i Tierps F. K. P. R. fru Brita Nyberg.

Kvinnlig yrkesinspektör. Yrkesfarekommittén har nu efter ett nära femårigt arbete aflämnat ett digert betänkande, hvori betydande utvidgningar af yrkesinspektionens verksamhetsområden och vidtgående omläggningar af skyddsinspektionens organ föreslås. I samband med ordnandet af yrkesinspektionen har kommittén särskildt haft i uppdrag att utreda frågan om kvinnlig sådan i Sverige. Därvid har det gällt för kommittén att klargöra huruvida och vid hvilka industriella företag kvinnlig yrkesinspektion må vara behöflig, hur den bör anordnas och hvilka kompetensvillkor sökande till inspektisbefattningen böra uppfylla.

Kommittén föreslår nu också tillsättandet af en kvinnlig yrkesinspektis, bosatt i Stockholm, hvilken särskildt skulle uppmärksamma de kvinnliga arbetarnas förhållanden.

Kvinnorna och försäkringsarbetet i Tyskland. I Tyskland tyckas kvinnorna vinna allt större och större insteg på olika arbetsområden, bland annat äfven i försäkringsarbetet.

Enligt statistiska uppgifter användes år 1882 blott 52 kvinnor på detta område, i slutet af år 1908 däremot ej mindre än 4,320.

Ett stort antal af dessa ha med framgång användts i anskaffningsarbetet, d. v. s. såsom agenter, och deras förtjänst har uppgått till ungefär 300 M:k i månaden.

Ett större folkförsäkringsbolag uppger att de kvinnliga agenterna afgjort ha företrädde hos dem. Under det att på 100 blott 3 icke kunnat teckna en försäkring i veckan och sålunda måst afskedas såsom oanvändbara, ha bland de manliga agenterna 20 på 100 uppsagts från sina platser af samma orsak.

Dessa uppgifter härröra från en försäkringstidskrift.

Föreningsmeddelanden.

Kumla F. K. P. R. hade den 4 dennes sammanträde, hvarvid föreningen beslöt att tillstålla församlingens alla kommunalt röstberättigade kvinnor en kortfattad ledning för kvinnornas deltagande i de kommunala valen jämte ett upprop om att i mars deltaga i landstingsvalen.

Föreningen beslöt prenumerera på L. K. P. R:s artikelserie.

Som en lyckad tillfällighet kan anföras att Frisinnade landsföreningens lokalafdelning i Kumla samma afton anordnat politiskt föredrag med diskussion. Intet ämne var på förhand bestämdt men föreslogs då och upptogs enhälligt till diskussion kvinnans politiska rösträttsfråga, och så väl föreläsaren som publiken betonade värdet och betydelsen af kvinnans deltagande i det offentliga lifvet. Några rösträttskvinnor voro närvarande och kände sig mycket tacksamma för den oväntade uppmuntran, som kom deras arbete till del.

Seffle F. K. P. R. har äfven denna jul anordnat sin sedvanliga fest för barnen i folkhögskolans lokaler, dit öfver 100 barn inbjudits. Sedan kaffebordet länsats, vidtog lekarna och ringdansen kring julgranen. Därpå berättades sagor, vackra visor sjöngos för barnen, och barnen själfva sjöngo fosterländska sånger. Från ett stort antal personer inom samhället hade gåfvor lämnats till festen, dels in natura och dels i form af penningbidrag, för hvilka klädespersedlar m. m. inköptes till utdelning.

Kurs i Kommunalkunskap

anordnad af

Föreningen för kvinnans politiska rösträtt i Stockholm; Fredrika-Bremer-Förbundet; Föreningen af kvinnor i statens tjänst; G. C. I.; Kristliga föreningen af unga kvinnor (Centralföreningen och Södra K. F. U. K.); Kvinnliga kontorist- och expeditionsföreningen; Kvinnliga postföreningen; Kvinnliga telegrafpersonalens förening; Kvinnornas diskussionsklubb; Lärarinnornas diskussionsklubb; Stockholms lokalafdelning af Sveriges folkskolläraryrkesförbund; Norra, Södra och Östermalmsafdelningarna af Hvita bandet; Statsbanornas kvinnliga tjänstemannaförening; Stockholms lokalafdelning af Svenska skolkökslärarinnornas förening; Södra kvinnoklubben; Typografiska kvinnoklubbens styrelse.

Börjar onsdagen den 26 januari 1910 kl. 1/2 8 e. m.

Kursens längd omkring 12 timmar. Lokal: K. F. U. K:s stora sal, 3 Brunnsgatan. Seriekort (ej enstaka biljetter) till 3 kr. i Allmänna Tidningskontoret, Gustaf Adolfs torg, Rösträttsbyrån, 6 Lästmakaregatan (öppen kl. 3—4 e. m.) samt vid ingången.

OBS! Endast för kvinnor.

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i Dagny för halva priset eller 7/10 öre pr mm.)

PLATS som guvernant i godt hem sökes af en 18-årig flicka som genomgått 8-klassig högre elementarskola samt ett års lärokurs i Tyskland, något kunnig i husliga sysslor och linnesömnad. Svar emot ses till »Januari 1910», Sv. Telegrambyråns Annonssafdelning, Helsingborg.

LÄRARINNA, undervisningsvan, musikalisk, söker plats, Goda betyg. Svar »Barnkär», Sv. Telegrambyrå, Stockholm.

UNG, bildad kvinna af god familj varmt intresserad af och fullt kompetent att sköta ett hem söker plats gärna där barn finnes. Gladlynt, något musik., representativ Rek., ref. Svar till »Husföreståndarinna», Göteborg p. r.

HUSLIG, anspråkslös flicka från godt hem på landet, därifrån flerårig praktik, som genomgått 8-kl. läroverk samt kurs i Facksk. i Uppsala, önskar komma i bildad fam. för att delta i hemmets skötande, äfvensom hjälpa barn om sådana finnas med läxläsning och pianospelning. Lön efter förtjänst, men framför allt önskas vänligt bemötande. Svar till »H. 19 år». Västerås p. r.

BARNSKÖTERSKEPLATS i England önskas af bildad barnkär flicka, fullt kompetent att på egen hand sköta spädt barn, kunnig i sjukvård, äfvenså sömnad. Goda betyg och rek. från läk. finnas. Svar till »Marianne», under adr S. Gumælii Annonssbyrå, Sthlm. f. v. b.

BÄTTRE flicka, kunnig i enklare matlagning önskar plats i liten familj i stad att tillsammans med husmodern sköta hemmet. Svar till »Genast», Stenungsund p. r.

LÄRARINNA, som genomgått 8 kl. läroverk och seminarium, söker plats. Svar »Språkkunnig». Länstidningen, Karlskrona.

Verksamhet

En allvarlig, frisk och ordningsälskande kvinna, med sinne för de små och värlösa, önskar verksamhet, hälst som föreståndarinna för ett mindre barnhem — har innehaft dylik plats — eller ock som husmoder i ett allvarligt hem, där barn finnas. Goda intyg finnas. Svar till »Barnvän» Sköllersta, Närke. Fredrika-Bremer-Förbundet lämnar äfven upplysningar.

TVÄNNE unga flickor önska mot fritt vivre plats i bättre familj, prästgård eller herrgård, helst i Småland eller Östergötland, för att lära hushåll jämte allt hvad till ett ordnad hem hör. Önska anses som medlemmar af familjen. Svar snarast till »L. R.», Sv. Telegrambyråns Annonssafd., Helsingborg.

SJUKGYMNAST, som vistats några år i Tyskland önskar plats på landet helst i Stockholms närhet för att mot vivre lära hushåll. Svar »H. G.», Allm. Tidningsk., Sthlm.

SJUKSKÖTERSKA önskar nerv- eller sinnessjuk pat. Goda betyg och ref. Svar till »24 år», Nordiska Annonssbyrå, Göteborg.

UNG lärarinna, van att undervisa, fina ref., önskar till vårterminen plats. Svar till »Fortune», under adr. S. Gumælii Annonssbyrå, Stockholm f. v. b.

22-ÅRIG FLICKA önskar mot fritt vivre komma till större herrgård eller prästgård för att delta och lära matlagning. Villig hjälpa till med hvad som förekommer. Tacksam för svar under adr. »1 januari», Mösseberg.

LEDIGA PLATSER.

Till ansökan ledig

för tillträde den 1 april 1910 kungöres härmed befattningen som lärarinna i huslig ekonomi och sång vid Skyddshemmet Malmö stads skolhem för flickor, beläget vid Skärålid i Riseberga församling i Kristianstads län. Löneförmånerna äro möblerad bostad med belysning och uppvärmning, kost, tvätt och läkarevård samt kontant lön af 500 kronor för år. Befattningen tillsattes med fyra månaders ömsesidig förbehållen uppsägelse rätt. Ansökningar, ställda till Malmö stads skyddshemsstyrelse och åtföljda af präst- och läkarebetyg samt handlingar som styrka kompetensen böra före den 15 februari 1910 vara inkomna till styrelsens ordförande, fil. doktor A. O. Stenkula, Malmö.

Malmö den 18 dec. 1909.

Malmö stads skyddshemsstyrelse.

En ny, ordinarie lärarinnebefattning

vid Gäfle stads anstalt för sinnesslöa barn kungöres härmed till ansökan ledig, och äga sökande att före den 1 mars 1910 till styrelsens sekreterare rektor Ernst Aurell, Gäfle, ingifva sina till styrelsen ställda ansökningar, åtföljda af prestebetyg och de intyg i öfrigt, genom hvilka de sökande vilja styrka sin behörighet till befattningen.

Löneförmånerna äro 500 kr. för år som grundlön jämte fri kost, möbleradt rum, bränsle, lyse och tvätt. Tre månaders ömsesidig uppsägningssätt förbehålles. Befattningen tillträdes den 1 juli 1910.

Gäfle den 30 dec. 1909.

Styrelsen.

LÄRARINNA, kompetent att undervisa tre flickor 16, 14 och 9 år i språk och vanliga skolämnen önskas på nyåret i sörmäländsk prästgård. Svar med behöriga upplysningar samt löneanspråk direkt till prosten E. A. Pettersson, Vagnhäråd.

LÄRARINNA, undervisningsvan, musikalisk, får plats vid bruk i Norrland. Nya Inack-Byrån, Brunkebergsg. 3 B, Stockholm.

Småskolläraryrkesbefattningen

vid fasta småskoian i Hulterstads församling. Kalmar län, sökes före den 24 nästkommande januari hos skolrådet i samma församling. Lön enligt lag. Platsen tillträdes den 15 februarri 1910, då äfven undervisningen tager sin början. Kvinnlig slöjdundervisning i folkskolan bör lärarinnan om så fordras, åtaga sig bestrida mot lönen af staten och slöjdundervisningskommittén i Kalmar.

Paris.

Ung flicka, frisk, stark, intelligent med ordningssinne, kunnig i matlagning och sömnad, finner förmånlig plats. Ref., foto. etc. till Madame Garling-Palmér, 29 Rue Boulard, Paris XIV.

Högre Lärarinneseminarier vid Stiftelsen Kjellbergsska Flickskolan

utbildar lärarinnor för högre flickskolor och samskolor. Seminarier treårigt. Studentkor kunna vinna inträde i andra afdelningen. Närmare meddelar seminariets föreståndarinna, adr. Södra Vägen 23, Göteborg.

Göteborg i dec. 1909

STYRELSEN.

(Nord. A.-B. 429 67).

En dam

som äger väl byggd villa med trädgård i stad i sydvästra Sverige, önskar dela detta hem med bildad, ekonomiskt oberoende dam eller mor och dotter eller son. Svar »2 + 2 = 4», Stockholm p. r.

Kvinnliga arbetsområden.

Utbildningskurser m. m. Muntliga och skriftliga upplysningar genom

Fredrika-Bremer-Förbundets Byrå,
54 Drottninggatan.

Sprid Veckotidningen DAGNY!

Deposition & Sparkassa

5%

KÖPMANNABANKEN,
Arsenalsgatan 9,
Södermalmstorg 8,
STOCKHOLM.
Aktiekapital 3,000,000 kr.

Sprid Dagny!

2:a upplagan!

Gustaf Ullman

En flickas ära.

Berättelse. Pris 3 kr.

Alb. Bonniers Förl.

— En djärft egendomlig och förvånande lyckad skapelse är hjälftinnan i denna berättelse. — Hon bör räknas till de oförgängliga gestalterna i vår litteratur. Blott en stor poet och en stor realist är det gifvet att framställa en människa på en gång så idealisk och så robust levande. (K. J. i St. Dagbl.)

— 'En flickas ära' betecknar en seger, endast jämförlig med den förf. vann genom 'Präster'. — Gustaf Ullmans förmåga att uppfatta den moraliska storheten, hans etiska skönhetssinne har aldrig visat sig vackrare än här. — Det är icke ofta man med så oblandad glädje kan hälsa ett verk af en ung, svensk författare.

(Fredrik Böök i Sv. Dagbladet).

Svenska kvinnor!

Sjungen Eder

Medborgarsång

med text af Ellen Kleman och satt i musik af Emil Sjögren.

Säljes genom bok- & musikhandeln samt genom Fru Maria Dehn, Södertelge Tidning.

Tandläkare Judit Tillman

Drottningg. 58. Allm. Tel. 44 92. (44 31).

Hvard.: 1/2, 12—2 och 1/2, 6—1/2, 7 e. m. Andra tider enl. öfverenskommelse.

Gynna Dagnys annonsörer!

HÄLSOVÄNNEN

HVILKA TIDNINGAR

SKALL JAG HÅLLA NÄSTA ÅR?

Denna fråga göra vi oss litet hvar på nya året. Ej underligt. Ty utan tidningar är det svårt att leva nu för tiden.

En politisk tidning ville man naturligtvis ha. Vidare en facktidning. Sedan kommer det i fråga: skall jag prenumerera på en uppbyggelse-tidning eller en skämttidning, en tidning för hemmet eller en tidning för förströelse, en »journal» eller en »tidskrift»?

Vi vilja bedja dig, värderade läsare af dessa rader, inför dig själf besvara denna fråga: är ej en persons lista på tidningar vid årsprenumerationen ett uttryck för hans karaktär? Är ej den, som prenumererar på tidskriften »Hälsövännen», en klok och förständig människa?

Nyligen mottogo vi ett bref som rörde en af åderförkalkning, gikt och korpulens plågad medvandrare. Okunnighet jämte tankelättja, efterhärminslust och feighet äro oftast orsaken till att denna bedräfliga symptomkomplex uppträder.

Sköf din hälsa väl! Lär känna lifvets lagar! De äro enkla men viktiga. Tro ej att man kan köpa sig en hygienisk syndaförlåtelse för pengar, men fortsätta att leva hur som helst.

Vi ämna under detta år liksom under det förlutna sysselsätta oss med den viktiga dietfrågan. Men ej bara det: Vi äro ej fanatici. Utan en hel mängd af ämnen äro under behandling. S. t. ex. skola vi *historiskt belysa Jenners vaccinationsförsök* och med ledning därpå belysa, huru förvärd tvångsvaccinationen är. Vi ämna vidare söka »följa med vår tid». Bokanmälningar af arbeten från vår intressesfer skola opartiskt, som hittills, affattas. At sunda framsteg på hygienens fält skall uppmärksamheten ägnas efter förtjänst. På humbugsmakare och svindlare inom hälsovården och sjukdomsbehandlingen skola vi rikta upplysningens strålkastare. Vi skola alltid hålla oss till sak, men söka undvika lärdt pedanteri och försöka tala ett folkligt språk.

Vi börja det 25:e af tidskriften Hälsövännens arbetsår i den glada förhoppningen, att år 1910 skall blifva ett framgångsrikt, välsignadt år.

Hälsövännen är *Sveriges enda populära tidskrift*, som uteslutande affhandlar hälsofrågor. Den är lättläst, lättfattlig och tillförlitlig, omväxlande samt illustrerad. I »*Breflådan*» lämnas svar på insända frågor rörande hälsan. Tidskriften utkommer två gånger i månaden. Pris pr helt år **2: 75**. I korsband kosta **5 ex.** rekvirerade direkt hos Red. kr. **10:** — för år. Prenumerera på denna värdefulla tidskrift å närmaste postkontor. Redaktör är med. och fil. doktor **Henrik Berg**, Stockholm, Drottninggatan 85.

Bröderna Påhlmans Handelsinstitut.

Stockholm, Stora Vattugatan 2, h, 2 tr.

Fullständigt handelsläroverk.
C:a 1,000 elever årligen. 19 rum.
38 akad. och prakt. utbildade
lärare. **OBS!** Bankkurs.

Riks-Tel. 56 06.

Allm. Tel. * 84.

Afslutningskurs till **Realskoleexamen.** Prospekt på begäran. Anmälningar dagligen.

Agdatorps Trädgårdsskola för kvinnor

börjar 11:te sommarkursen den 1 April.

Prospekt och närmare upplysningar lämnas af

Fröken J. SCHMIDT, Karlshamn.

Parfymier.

Stort och rikhaltigt lager af de utsökt finaste parfymier från de förnämsta utländska firmor, finare och enklare tvålar, kammar, borstar samt finare toalettkonst.

A. V. Nording,

11 Biblioteksgatan 11

63 Drottninggatan 63

Edvin Bergs Förgylleriäffär

— Etablerad 1891 —

rekommenderas vördsamt.

OBS! Gamla möbler renoveras och förgyllas.

45 Nybrogatan 45.

Vängåfvan

sätter Er i tillfälle att utan någon större utgift på en gång skaffa Eder själf och alla edra vänner de mest praktiska och trefliga saker. Ni samlar själf och skickar till Edra vänner **Vängåfvans kort** med vidsittande kupong. När Ni sedan fått tillräckligt antal kuponger insänder Ni dessa till **Vängåfvan, Vasagatan 15—17, Stockholm**, som pr omgående inlöser dessa med den eller de varor Ni uppgivit ur dess katalog.

Blif agent!

Rekvirera katalog!

TILL SVERIGES KVINNOR.

DRICKER NI KAFFE?

En onödig fråga menar Ni. Då en annan fråga. Dricker Ni Karlbergs Specialblandning å 1,60 pr kg? I annat fall bör Ni från i dag börja med detta kaffe, ty på samma gång det är billigt är det af synnerligen god kvalité. Gör ett försök. Ni blir nöjd.

Kaffet sändes till landsorten mot efterkräf eller postförskott.

K. W. Karlberg, Kontors- och Postadress **Idungatan 5.**

Butiker: **Mästersamuelsg. 11, Döbelnsg. 44, Norrtullsg. 24,**

STOCKHOLM.

KLIPP ANNONSEN!

Fredrika-Bremer-Förbundet: Drottninggatan 54.

Rikstel. 27 62. Förbundets byrå öppen 11—4. Allm. tel. 48 16.

Fredrika-Bremer-Förbundets Sjuksköterskebyrå: Tunnelg. 25.

Rikstel. 68 98.

Allm. tel. 82 11.

Innehållsförteckning.

Dagens nummer innehåller:

Centralstyrelsens i L. K. P. R. 7:e årsmöte. Af *Ellen Kleman*.

Kvinnorna och de nya kommunallagarna. Af *Anna Wicksell*.

Hur har den moderna kvinnan tänkts?

John Landquist: Ellen Key. Af *Hima Borelius*.

Kvinnornas kurs i Stockholm i kommunalkunskap. Af *A. Th.*

Fredrika-Bremer-Förbundets stipendieinstitution.

Hvar är hon?

Från allmänheten.

Notiser.

Föreningsmeddelanden.

Prenumeration å Dagny sker å närmaste postanstalt eller bokhandel.